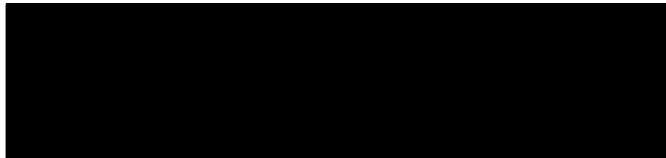

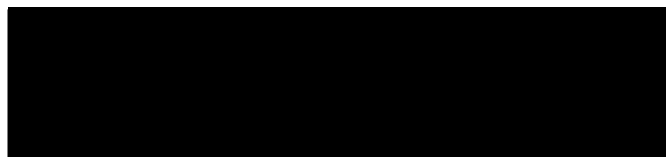
ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Táboře rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivanou Jakšičovou v právní věci

žalobkyně:

proti
žalovanému:

o návrhu na úhradu nemajetkové újmy

takto:

- I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni 660 672 Kč tak, že 300 672 Kč zaplatí do tří měsíců od právní moci rozsudku, zbývajících 360 000 Kč ve splátkách 5 000 Kč měsíčně vždy do každého 15 dne v měsíci počínaje měsícem následujícím po právní moci tohoto rozsudku pod ztrátou výhody splátek.
- II. Do částky 539 328 Kč se žaloba zamítá.
- III. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni na nákladech řízení částku 102 249 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalovaný je povinen nahradit České republice - Okresnímu soudu v Táboře na nákladech částku 27 035,50 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- V. Žalovaný je povinen zaplatit České republice - Okresnímu soudu v Táboře na soudním poplatku částku 6 609 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně požadovala na žalovaném zaplacení částky 1 200 000 Kč jako úhradu nemajetkové újmy, která jí vznikla v důsledku jeho chování. Popsala, že v průběhu manželství účastníků žalovaný žalobkyni týral, a to fyzicky i psychicky. Za toto jednání byl pravomocně odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání tří let, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání čtyř let. Žalobkyně se v rámci trestního řízení připojila jako poškozená se svým nárokem na náhradu nemajetkové újmy ohledně částky 1 500 000 Kč; v odsuzujícím rozsudku jí byla přiznána náhrada ve výši 300 000 Kč s tím, že ve zbytku byla odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Žalobkyně uvedla, že v důsledku dlouhodobého a opakovaného týrání ze strany žalovaného se u ní rozvinula reakce na závažný stres – porucha přizpůsobení, což odpovídá ublížení na zdraví středně těžkého stupně. V rámci trestního řízení byl vyhotoven znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychologie, v něm u ní byla stanovena shora uvedená diagnóza. Žalobkyně dosud navštěvuje psychologa a psychiatra, bere léky pro zlepšení zdravotního stavu, aby byla schopna starat se o dceru a chodit řádně do zaměstnání. Následky jednání žalovaného jsou trvalé. Navrhla, aby v řízení byla její újma znalecky ohodnocena a požadovala úhradu shora uvedené částky.
2. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby. Domníval se, že částka určená v trestním řízení rozsudkem Městského soudu v Praze byla s ohledem na okolnosti případu maximální. Zdůraznil, že ze žaloby nevyplývá, z jakého důvodu žalobkyně požaduje právě 1 200 000 Kč. Uvedl, že za trvání manželství si žalobkyně 2x bez jeho vědomí půjčila peněžní prostředky, které nebyla schopná splácet, situace vyústila v exekuční řízení postihující společné jmění manželů. Zdůraznil, že žalovaná pracovala a pracuje za nízkou mzdou, tato skutečnost však nemá žádnou souvislost s předmětem trestního řízení. Vyslovil předpoklad, že částka, kterou žalovaná nárokuje, má suplovat finanční výpomoc, na niž nemá žádný nárok. Současně poukázal na to, že v průběhu trestního řízení byla žalobkyni přiznána nemajetková újma ve výši 300 000 Kč. K jejímu vyčíslení došlo volnou soudcovskou úvahou za pomoci metodiky Nejvyššího soudu ČR k náhradě nemajetkové újmy na zdraví a judikatury k této metodice a na základě znaleckého posudku vypracovaného znalcem z daného oboru v jiné věci. Žalovaný uvedenou částku žalobkyni v plném rozsahu uhradil a domnívá se, že se jednalo o částku dostatečnou.
3. Základním východiskem pro rozhodování soudu byly závěry trestního řízení. Ve věci rozhodoval obvodní soud pro Prahu 4, následně Městský soud v Praze a v k dovolání rovněž Nejvyšší soud ČR. V konečném rozhodnutí ve věci ze dne 13. 3. 2019, č.j. 5 To 170/2018 – 509 Městský soud v Praze odsoudil žalovaného za spáchaný zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) trestního zákoníku a za přečin ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. d) odst. 3 písm. b) trestního zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří let se zkušební dobou na čtyři roky. Současně uložil žalovanému, aby se zdržel jakýchkoli nevyžádaných styků s [REDAKCE] a řádně a včas platil výživné na [REDAKCE] a dále mu uložil povinnost nahradit poškozené [REDAKCE] nemajetkovou újmu v penězích ve výši 300 000 Kč. Žalovaný byl tedy pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, jehož se vůči žalobkyni dopustil. S nárokem na náhradu škody soud původně žalobkyni odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních s tím, že považoval její požadavek za předčasný, neboť není k dispozici znalecký posudek, na základě něhož by mělo být rozhodnuto. Odvolací soud se s takovým názorem neztotožnil, poukázal na to, že povahu a míru trýzně, ponížení a porušení důstojnosti oběti je třeba posuzovat v trestním řízení ve výroku o vině a trestu, tedy jde o otázky pro potřeby trestního řízení relevantní. I bez posudku bylo na základě obecné úvahy možné rozhodnout o požadavku žalobkyně, byť výše odškodnění v trestním řízení byla s odkazem na neexistenci znaleckého posudku určena zdrženlivě. Pro potřeby rozhodnutí použil trestní soud znalecký posudek v jiné věci a výši odškodného určil částkou 300 000 Kč s tím, že se zbytkem odkázal žalobkyni na řízení ve věcech občanskoprávních.

4. Podle § 135 odst. 1 o.s.ř. je soud vázán rozhodnutím příslušných orgánů o tom, že byl spáchán trestný čin, přešupek nebo jiný správní delikt postížitelný podle zvláštních předpisů, kdo jej spáchal, jakož i rozhodnutím o osobním stavu. Soud tedy, vázán rozhodnutím o zaviněném protiprávním jednání žalovaného, vycházel z toho, že žalovaný byl uznán vinným, že nejméně od roku 2000 do roku 2011 v místě společného bydliště fyzicky a psychicky týral svoji manželku způsobem, jaký je v rozhodnutí popsán, tedy po delší dobu týral osobu blízkou žijící s ním ve společném obydlí, čímž spáchal zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) trestního zákoníku, dále ohrozil rozumový, citový a mravní vývoj dětí tím, že závažným způsobem porušil svou povinnost o ně pečovat a jinou důležitou povinnost vyplývající z rodičovské odpovědnosti, čímž spáchal přečin ohrožování výchovy dítěte dle § 201 odst. 1 písmeno d) odst. 3 písmeno b) trestního zákoníku a za tato jednání byl pravomocně odsouzen.
5. Vzhledem k pravomocně ukončenému trestnímu řízení, v němž byl podrobně dokazován skutkový stav týkající se protiprávního jednání žalovaného, vyslechl soud žalobkyni již toliko k jeho následkům. Žalobkyně vypověděla, že se v důsledku jednání žalovaného léčí na psychiatrii, užívá dvoje antidepresiva. Kromě psychiatra navštěvuje centrum Acorus, poskytující pomoc ženám, které utrpěly domácí násilí; i přesto mívá stavy úzkosti. Z každé mimořádné situace je nervózní. S dcerou má vztahy dobré, kontakt se synem však prakticky skončil. Naposledy jí napsal zjara zprávu, potom jí úplně přestal kontaktovat, ačkoli dříve byl jejich vztah dobrý. Vyčítal jí, že celou věc rozvířila, že zničila celé rodině život. Žalobkyně se snaží získat alespoň základní informace o jeho životě, má však obavu mu zavolat. Ve vztahu k bývalému manželovi má stále problémy, trpí například úzkostí, když zahlédne podobného muže, jako byl její manžel, z mužů má spíše strach. Má i jiné zdravotní potíže, měla například vyhřezlou ploténku, problémy se srdcem. Výpověď žalobkyně byla emotivní, komplikovaná labilitou jejího stavu. Hovořila úzkostně, zadržávala v řeči, poplakávala. Její věrohodnost potvrdily znalecké posudky vypracované v trestním řízení. Z psychologického znaleckého posudku znalkyně [redacted] je zřejmé, že žalobkyně se v průběhu vyšetření projevovala jako osobnost nejistá, úzkostná, submisivní. Nebyly však shledány žádné důvody, které by omezovaly možnost věrohodné výpovědi, události byly popsány výstižně, obsahově shodně s předchozími výpověďmi, nebyl zjištěn sklon k rekonfabulacím, záměrnému zkreslování. Ze závěrů posudku plyne, že v důsledku prožitých událostí vznikly a zřejmě přetrvávají u žalobkyně úzkostné a depresivní stavy, emoční dekompenzace, depresivní a úzkostné ladění. Následky prožitých událostí se v době vyšetření na psychice žalobkyně stále projevovaly. Ze znaleckého posudku [redacted] znalkyně v oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, vyplynulo, že žalobkyně trpí duševní poruchou, pro kterou by byla vhodná odborná péče psychiatra. V souvislosti s jednáním žalovaného se u ní rozvinuly pocity strachu, úzkosti, plačtivost, porucha spánku, porucha koncentrace, depresivní forie. Uvedenou symptomatiku lze hodnotit jako diagnózu: reakce na závažný stres, porucha přizpůsobení – úzkostně depresivní reakce. Znalkyně uzavřela, že porucha se rozvinula v souvislosti s vyšetřovanou trestnou činností, lze ji hodnotit jako újmu na zdraví střední závažnosti, která odpovídá rozsahem a povahou ublížení na zdraví. Ještě v době trestního řízení neměla žalobkyně dostatečný náhled na inkriminované události, stále trpěla pocitem viny. Tvrzení o zdravotním poškození žalobkyně potvrdila rovněž zpráva společnosti Acorus o poskytování sociální služby [redacted] ze dne 17. 5. 2017 a pro dané řízení rovněž ze dne 31. 5. 2021. Z obou zpráv plyne, že žalobkyně kontaktovala poradnu poprvé v roce 2006, následně absolvovala konzultaci se sociální pracovnící, konzultace s psychologkou a terapeutická setkání podpůrné skupiny. Poté spolupráci na určitou dobu přerušila, poradnu kontaktovala znovu 30. 6. 2016, od té doby dochází stále. Dosud absolvovala 55 konzultací s terapeutkou. V průběhu let 2019 až 2021 se svěřovala s problémy, které přetrvávají do současné doby. Má problémy s usínáním a spánkem, opakované noční můry, zažívá úzkostné pocity, kdy se jí situace vrátí zpět například za předpokladu, kdy zahlédne někoho v uniformě řidiče tramvaje, případně jinak podobného jejímu bývalému manželovi. Velmi negativně na ni dolehne, když

někdo zvýší hlas, případně jí něco vytkne, například v zaměstnání. Snaží se za každou cenu vyhybat konfliktním situacím, je pro ni těžké udržovat hranice, říci ne, prosadit se. Situace se občas zlepší, následně znovu zhorší, dostávají se panické ataky, v jednom případě byla odvezena rychlou záchrannou službou. Popisuje potíže s nutkavým močením ve stresových situacích. V okamžiku, kdy musí o traumatických zážitcích vypovídat, dochází ke zhoršení stavu. Ze zprávy [redacted] psychiatra, soud zjistil, že žalobkyně je v jeho péči od února 2017 s diagnózou porucha přízpůsobení dlouhodobého rázu, oběť domácího násilí, klinicky s již rozvinutým depresivním a úzkostným syndromem, s nutností dlouhodobé farmakoterapie antidepresivy. K tomu navíc somaticky strádá, má syndrom bolesti. Vše jde na vrub dlouhodobého psychického strádání. Z provedených důkazů tak jednoznačně vyplývá, že žalobkyně utrpěla nemajetkovou újmu na zdraví, která vznikla v důsledku trestné činnosti žalovaného. Žalovaný naproti tomu v trestním ani v civilním řízení svou vinu nepřipouštěl. Vyjadřoval se k povaze manželky a jejich společnému životu. Z jeho vyjádření však neplynula lítost nad tím, jak se k žalobkyni v minulosti choval.

6. Soud tak považoval za prokázané protiprávní jednání žalovaného, nemajetkovou újmu na straně žalobkyně zdraví představující překážku lepší budoucnosti a existenci příčinné souvislosti mezi protiprávním jednáním a vzniklou újmou. Dále se zabýval otázkou výše nároku žalobkyně.
7. Podle § 2956 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku, (dále jen o.z.) vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu chráněném ustanoveními první části tohoto zákona, nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy. Podle § 2957 o.z. způsob a výše přiměřeného zadostiučinění musí být určeny tak, aby byly odčiněny i okolnosti zvláštního zřetele hodné. Jimi jsou úmyslné způsobení újmy, zvláště pak způsobení újmy s použitím lsti, pohrůžky, zneužitím závislosti poškozeného na škůdci, násobením účinků zásahu jeho uváděním ve veřejnou známost, nebo v důsledku diskriminace poškozeného se zřetelem na jeho pohlaví, zdravotní stav, etnický původ, víru nebo i jiné obdobně závažné důvody. Vezme se rovněž v úvahu obava poškozeného ze ztráty života nebo vážného poškození zdraví, pokud takovou obavu hrozba nebo jiná příčina vyvolala. Při ublížení na zdraví odčiní škůdce podle § 2958 o.z. újmu poškozeného peněžitou náhradou vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.
8. V posuzované věci jde právě o posledně zmíněné odškodnění ztížení společenského uplatnění. Pro jeho hodnocení došlo v souvislosti s právní úpravou obsaženou v novém občanském zákoníku k vytvoření zcela nového systému, který vedle nezbytného odborného lékařského zatřídění újmy zohledňuje i lépe definovaný a zdravotní újmě přiřazený rozsah postižení (omezení) poškozeného. Vychází ze stavu obvyklého poškozeného, a to z pohledu všech myslitelných stránek lidského života, tj. všech oblastí, v nichž pro trvalé zdravotní následky dochází k omezení či dokonce k plnému vyřazení z možnosti se společensky uplatnit a naplnit tak zákonem předvídanou podmínku „lepší budoucnosti“. Současně přitom umožňuje přihlédnout i k individuálním odlišnostem každého jednotlivého případu. Nové pojetí založené na stanovení rozsahu omezení (vyřazení) pomocí procentního vyjádření odstraňuje výkladové potíže, jimiž trpěla vyhláška č. 440/2001 Sb. zejména v oblasti kumulace některých položek přílohy vyhlášky, a dále pak v otázkách mimořádného zvyšování náhrady rozhodnutím soudu podle § 7 odst. 3, které otevíralo prostor pro úvahu soudu o výrazném zvyšování náhrad, avšak do značné míry devalvovalo preciznost při provedení základního bodového ohodnocení. Podkladem pro rozhodnutí soudu za účinnosti stávající právní úpravy je pravidelně znalecký posudek, jehož úkolem je určit, jakým způsobem byla omezena schopnost poškozeného zapojit se po ustálení zdravotního stavu do všech oblastí života. Znalecký posudek pokrývá prakticky veškeré myslitelné okruhy lidské činnosti a situace, v nichž ke zhoršení života poškozeného může dojít.

Závěr obsahuje vedle slovního vyjádření procentuální hodnocení omezení poškozeného, z něhož lze odvodit výši jeho skutečného nároku. Ustanovení § 2957 o.z. umožňuje přihlídnout k výjimečným okolnostem případu, které se promítnou do konkrétní částky, již je nemajetková újma stanovena. Náhrada by však neměla být taková, aby přesahovala dvojnásobek rámcové částky. Popsaný způsob určení výše náhrady se neobejde bez definování částky, která představuje pomyslnou hodnotu zmařeného (byť neskončeného) lidského života při absolutním vyřazení ze všech sfér společenského zapojení (100%). Aby výše této částky nemusela být opakovaně revidována a aby reflektovala vývoj hladiny cen a ekonomické ukazatele, vyjadřuje se pomocí 400-násobku průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok předcházející roku, v němž se ustálil zdravotní stav poškozeného, tj. kdy je možno přistoupit k vyčíslení náhrady. Procentní podíl (odpovídající zjištěnému stupni omezení poškozeného) z výchozí rámcové částky představuje základní ohodnocení nemateriální újmy při trvalých zdravotních následcích (zejména odčinění morální újmy vzniklé zásahem do tělesné integrity, frustrace z trvalého poškození či ztráty tělesných orgánů, stresu a vypětí z překonávání nastalých obtíží, pozbytí ztráty životních příležitostí a možností, včetně abstraktní ztráty možností pracovního uplatnění a zapojení se do dalších životních činností) a je proporcionálním vyjádřením ztráty průměrného potenciálu pro určitý typ postižení; není ovšem náhradou škody (majetkové újmy), která je hrazena zejména prostřednictvím ztráty na výdělku či nákladů péče o zdraví, osobu či domácnost poškozeného.

9. V posuzované věci nejprve vypracoval znalecký posudek z oboru zdravotnictví, specializace stanovení nemateriální újmy na zdraví, znalec [REDAKCE]. Dospěl k závěru, že celkové procentní obtíže a základní ztížení společenského uplatnění žalobkyně představuje 8,74%. Konkrétně uvedl, že v oddílu D1 (učení se a aplikace znalostí) činí omezení žalobkyně celkem 0,51%, v oddílu D2 (všeobecné úkoly a požadavky) celkem 1,43%, v oddílu D3 (komunikace) celkem 0,55 %, v oddílu D4 (pohyblivost) celkem 0,41%, v oddílu D7 (mezilidská jednání a vztahy) celkem 3,4%, v oddílu D8 (hlavní oblasti života) 0,2% a oddílu D9 (život komunitní, sociální občanský) celkem 2, 24%. Znalec však zpracoval posudek dříve, než měl k dispozici soudní spis a vycházel tak výlučně z vyšetření žalobkyně a jejích informací. Žalovaný namítal nepřezkoumatelnost posudku a požadoval jeho doplnění a účast znalce při jednání. To však s ohledem na jeho dlouhodobou zdravotní indispozici nebylo možné. Vzhledem k tomu, že ani soud nepovažoval posudek za dostatečně způsobilý podklad pro své rozhodnutí, neboť posudek musí obsahovat rovněž slovní hodnocení a znalec musí při svém závěru vycházet ze všech v řízení dostupných skutečností, tedy vedle vyšetření účastníka i z obsahu spisu (blíže Nález ÚS ČR ze dne 26. 8. 2015, sp. zn. I. ÚS 3253/13), nezbylo, než zajistit vypracování nového znaleckého posudku. V něm znalec [REDAKCE] hodnotil celkové procentní obtíže žalobkyně 4,5%. Znalecké posudky se shodují v závěru ohledně oddílu D2, kde omezení žalobkyně ohodnocují 1,43%. V oddílu D1 naproti tomu znalec [REDAKCE] ohodnotil problémy žalobkyně 0,2%, v oddílu D3 0,18%, v oddílu D4 0,05%, v oddílu D7 1,83% a v oddílu D9 0,81. Soud doplnil znalecké dokazování výpovědí znalce k jednotlivým položkám. Znalec [REDAKCE] vyložil, že u žalobkyně lze obtížně očekávat, že by do budoucna mohla vést svůj život tak, jako by zkušenost s týráním neměla. Nastala u ní značná chronifikace potíží, projevují se známky posttraumatické stresové poruchy, ačkoli samotnou poruchu znalec neshledal. Psychika žalobkyně bude vždy problematická, na stresové situace bude reagovat nepřiměřeně. Znalec podrobně vyložil, že posouzení schopnosti posuzované osoby, případně jejího omezení, znamená zjistit, zda či do jaké míry je posuzovaná osoba schopná, tedy objektivně způsobilá nějakou činnost vykonávat nebo prožívat. Při posuzování tedy nejde o to, co se reálně děje či plánuje, ale o to, do jaké míry je pro ni ta či ona záležitost problematická. Při posuzování jednotlivých oblastí pak nezjišťoval, kterou věc nyní žalobkyně nedělá, posuzoval, kterou věc nebude schopná v budoucnu v důsledku svého postižení vykonávat či prožívat, případně do jaké míry bude tato její schopnost omezena. Trval na závěru, že pod položkou D 160 (soustředění pozornosti) žádné

postižení u posuzované neshledal a proto ani nehodnotil. Stejná situace byla u položky D 163 (myšlení) i D 350 (konverzace). Uvedl, že žalobkyně je schopná běžně formulovat myšlenky, plánovat svůj program, stejně tak schopnost běžné konverzace, tedy běžné mluvy s osobou proti sobě, nebyla narušena. Naproti tomu připustil problémy v položce D 355 (diskuse), když se jednalo o dovednost vyžadující obhajovat vlastní myšlenky, pronášet vlastní názory. V této oblasti už žalobkyně určitý problém měla a znalec hodnotil obtíže stupněm 1, což v průměrném přepočtu představuje 14,5%. Nehodnotil ani položku D 460 (pohyb v různých lokalitách), kde rovněž žádné potíže nezjistil. Pokud žalobkyně u předchozí znaleckého zkoumání zmínila problémy s nutkavým močením, tyto při jeho vyšetření nezazněly. Žádné omezení nezaznamenal ani v položce D 930 (náboženství a duchovní život) a D 950 (politický život a občanství) posuzující kapacitu pro duchovní, komunitní a sociální život. V této oblasti měl za to, že žalobkyně žádné problémy nemá, naopak angažování například v náboženské záležitosti by jí mohlo být prospěšné. Jednotlivé položky oddílů základní mezilidské vztahy hodnotili oba znalci, znalec [REDAKCE] však považoval omezení žalobkyně za mírnější. Svůj závěr odůvodnil tím, že žalobkyně má určité problémy, jedná se však o mírné obtíže. Větší neshoda mezi oběma znaleckými posudky panovala v hodnocení kapacity ohledně rodinných a partnerských vztahů. Oba znalci shodně připouštěli, že v této oblasti problém žalobkyně má, znalec [REDAKCE] však tento problém hodnotil poměrně nižším stupněm postižení. Obecně mají znalci možnost hodnotit jednotlivé domény čtyřmi stupni závažnosti (žádní obtíž – úplná obtíž), nebo přímo procentem, které dovolí přesněji zhodnotit příslušné omezení (znalec [REDAKCE] zvolil procentní způsob hodnocení, zatímco znalec Tuček vyšel z hodnocení ve stupnici 1-4, když u každé hodnocené položky vyšel z průměrného procenta odpovídajícího tomu kterému stupni). Soud se přiklonil k závěrům znalce [REDAKCE]. Důvodem je v první řadě skutečnosti, že vypracoval posudek na základě znalosti celého spisového materiálu, přesvědčivě vyložil své závěry, které následně obhájil. Soud měl přitom na paměti, že hodnocení znalce skutečně není hodnocením aktuální situace v době vypracování posudku, tedy toho, co posuzovaná osoba momentálně dělá, či z čeho se momentálně cítí být vyloučena. Jde o hodnocení kapacity, o kterou je příslušná schopnost posuzované osoby trvale snížena. Je pochopitelné, že pro žalobkyni je velmi bolestivé a komplikované narušení vztahů se synem. Nicméně její schopnost navázat tento vztah a obecně navazovat vztahy v rodině není omezena do té míry, jak bylo hodnoceno v předešlém posudkem. Závěr, že schopnost žalobkyně navazovat rodinné vztahy je omezena na 50%, není na místě. Sama uvedla, že má pozitivní vztah s dcerou, rodinou svého švagra. Pokud některé její rodinné vztahy momentálně nefungují, nemusí to nutně znamenat významné omezení kapacity pro příští vztahy či obnovení vztahů stávajících. Žalobkyně sama kapacitu navázat blízký vztah má, i když je narušená a provází ji bolestné a problematické pocity související s její uzavřeností. Intenzita narušení vztahu se synem je značná, není však pouze odrazem omezení kapacity žalobkyně v daném směru. Vztahový problém je evidentně významně ovlivněn traumatem, které v souvislosti s rodinnou situací utrpěl i syn účastníků. Tato otázka bude dále hodnocena při konečném vyčíslení nemajetkové újmy. Obdobná situace je v otázce intimních vztahů. Omezení žalobkyně na 80% by znamenalo téměř úplnou ztrátu schopnosti tyto vztahy prožívat po psychické i fyzické stránce. Ačkoli omezení žalobkyně ve zmíněném ohledu je nepochybně značné, uvedenému procentu neodpovídá. Soud tedy pro závěr o výši vyloučení či omezení schopností žalobkyně vyšel ze znaleckého posudku [REDAKCE].

10. Soud dále zvažoval konkrétní výši přiměřené náhrady. Pro rozhodnutí bylo podstatné to, že žalovaný páchal na žalobkyni trestnou činnost nejméně od roku 2000 do roku 2011, tedy přibližně po dobu 11 let. Problémy žalobkyně se tak datují od velmi mladého věku – přibližně od 25 let, což samo o sobě opodstatňuje úvahy o zvýšení částky, která vychází ze znaleckého posudku. Dalším důvodem je dlouhodobost a soustavnost tohoto jednání, které jednak znamenaly nepřetržité a intenzivní období stresu, jednak prohloubily následky, které žalobkyně

nese. K podstatným důvodům pro úvahy o zvýšení základní rámcové částky patří i fakt, že žalobkyně musela projít dlouhým a náročným trestním řízením. I přes potíže, které má a v době trestního řízení již pochopitelně měla, musela absolvovat řadu výslechů a jednání, které obecně i pro zdravého jedince představují velkou zátěž. Je evidentní, že její vztahy s rodiči žalovaného byly původně pozitivní, pokud došlo k jejich zásadnímu narušení, stalo se tak proto, že rodinní příslušníci žalovaného cítili, ať již z důvodů citových či společenských, potřebu postavit se na stranu syna. Ostatně i příbuzní žalobkyně v trestním řízení zmiňovali, že žalobkyně neměla volit takový způsob řešení, že měla věc řešit klidným rozvodem manželství. Toto stanovisko zastává i syn účastníků, který byl při jednání soudu vyslechnut jako svědek. Jeho výpověď ve vztahu k jednání žalovaného byla v zásadě bezcenná, neboť byla totožná jako v trestním řízení. Z jeho výpovědi však poměrně jasně plyne, do jak velké míry i on sám byl celými událostmi zasažen, do jaké míry je pro něj obtížné se v nich vnitřně dobře zorientovat a do jaké míry strádá. Sám uvedl: „zůstal jsem s tátou, protože ho mám rád, protože kdybych šel s matkou, zůstal by sám. Já mám pochopitelně rád mámu i sestru, já se s nimi však nevidím... mámu jsem neviděl dva roky... Když jsem naposledy mámu viděl, chtěl jsem s ní ty věci řešit, vysvětlit, tehdy se rozbrečela. Neřekla mi ale, že nechala tátou vykázat, to jsem se dozvěděl až od něj“. Je tedy zřejmé, že i svědek, jehož výpověď soud hodnotil jako spontánní a věrohodnou, má problém celou záležitost zpracovat a zorientovat se v ní. Situaci chápe obtížně, dopadla na něj i tíha společenského hodnocení a odsouzení. Považuje za správnější o nevhodném chování v rodině mlčet, než je řešit. To vše představuje problematický vklad pro jeho další život i pro vztah s matkou a sestrou do budoucna. A právě dramaticky poškozený vztah se synem je dalším a velmi podstatným důvodem, pro který soud přistoupil ke zvýšení náhrady. Jak bylo uvedeno shora, soud se ztotožnil se závěrem znalce ohledně kapacity žalobkyně navazovat a udržovat rodinné vztahy. Právě ve vztahu se synem je ale třeba věc posoudit i z jiných hledisek, než je samotná kapacita pro posuzovanou činnost. Vztah rodič – dítě bývá jedním z nepevnějších vůbec. Pokud chováním žalovaného došlo k situaci, že syn byl nucen volit jednoho z rodičů, s nímž vytvořil jakousi koalici v době velmi složité pro vzájemné vztahy, postavilo to jeho vztah k matce do obtížně řešitelné situace. Z výpovědi svědka [REDAKCE] je zřejmé, že matku má rád, na druhé straně jí zazlívá zvolené řešení problému a v zásadě s ní nedokáže prozatím navázat normální kontakt. Neregistruje fakt, že trestní řízení rozpoutaly jiné osoby (matka kamarádky, učitelka, škola) a že sama žalobkyně nebyla žádného konstruktivního řešení (jako rozvod manželství) pravděpodobně schopná. Její psychický stav je takový, že by se k řešení situace možná dosud neodhodlala. Proto soud při úvahách o zvýšení náhrady kalkuloval i s vážně narušeným vztahem se synem. Všechny shora zmíněné úvahy vedly soud k závěru, že je na místě zvýšit částku představující nemajetkovou újmu žalobkyně na 150%. Pokud znalec hodnotil omezení žalované ve výši 4,5%, základní rámcová částka činí 640 448 Kč. Po zvýšení této částky na 150% představuje náhrada odpovídající nemajetkové újmě žalobkyně částku 960 672 Kč. Po odečtení částky 300 000 Kč, kterou již žalovaný zaplatil na základě rozhodnutí v trestním řízení, je nárok žalobkyně opodstatněný ve výši 660 672 Kč. Ve zbytku, ohledně částky 539 328 Kč, byla žaloba zamítnuta.

11. Soud zvažoval, zda a do jaké míry je možné povolit žalovanému plnění ve splátkách. Akceptoval jeho vyjádření, že majetkové poměry jsou v současné době problematické a není tudíž možné, aby přistoupil k jednorázové úhradě. Na druhé straně nebylo možné uložit úhradu částky přesahující 600 000 Kč v takových splátkách, aby to pro žalovaného mělo reálný význam (například při zaplacení dluhu do tří let by taková splátka překračovala 16 000 Kč). Přitom pro žalobkyni jako osobu, která utrpěla závažnou újmu, a navíc ji utrpěla před poměrně dlouhou dobou, je vhodné, aby alespoň část prostředků obdržela jednorázově a mohla s nimi v brzké době nějakým způsobem naložit. Proto soud uložil žalobci, aby částku 300 672 Kč zaplatil do tří měsíců od právní moci rozsudku - jedná se o dobu, za kterou je možné úvěr či půjčku v uvedené výši získat. Zbývající část mu potom uložil platit ve splátkách 5 000 Kč měsíčně počínaje měsícem následujícím po právní moci rozsudku pod ztrátou výhody splátek.

12. Při rozhodování o nákladech řízení soud postupoval podle § 142 odst. 3 o.s.ř., podle něhož může soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, i když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu. Ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř. je výjimkou z obecné zásady úspěchu ve věci, podle níž se rozhodování o náhradě nákladů řízení řídí. Použití uvedené výjimky připadá do úvahy, závisí-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku či na úvaze soudu. Tak tomu v posuzované věci bylo a soud přiznal žalobkyni plnou náhradu nákladů řízení a při výpočtu úkonu právní služby z částky, ohledně níž bylo žalobkyni vyhověno (blíže rozhodnutí NS ČR ze dne 21. 9. 2016, sp. zn. 25 Cdo 3974/2015). Žalobkyni přiznal právo na náhradu za 9 úkonů právní služby (úkon ze dne 28. 5. 2019 a ze dne 8. 6. 2021 nejsou úkony ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d vyhlášky) podle § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši 10 980 Kč, 9 režijních paušálů podle § 13 odst. 3 vyhlášky a dále cestovné. To bylo představováno náhradou ve výši 2 229 Kč (za použití osobního automobilu při ujetých 376 km, paušální sazbě náhrady 4,40 Kč/1 km a průměrné spotřebě 5,50 Kč/1 km s vyhláškovou cenou pohonných hmot 27,80 Kč osobním automobil Honda, reg. značky 9U3 3497) a konečně náhradou za promeškaný čas za 12 půlhodin po 100 Kč podle § 14 vyhlášky. Celkem náklady řízení činily 102 249 Kč.
13. Vzhledem k tomu, že žalobkyně byla osvobozena od placení soudních poplatků a v průběhu řízení nebyly žádné zálohy hrazeny, náleží státu náhrada za náklady, které platil. S ohledem na svůj procesní neúspěch hradí náklady řízení podle § 148 odst. 1 o.s.ř. žalovaný. Jedná se odměnu znalce ██████ v částce 9 740,50 Kč, odměnu znalce ██████ v částce 15 002 Kč a konečně o znalečné při soudním jednání v částce 2 293 Kč. Celkem náklady státu, které má žalovaný hradit, představují 27 035,50 Kč.
14. Žalobkyně byla podle § 11 odst. 2 písm. d) zákona č. 549/91 Sb. osvobozena od placení soudních poplatků. Podle § 2 odst. 3 citovaného zákona v takové situaci zaplatí podle výsledku řízení poplatek nebo jeho odpovídající část žalovaný. Soud proto uložil žalovanému, aby zaplatil soudní poplatek, jehož výše vychází s položky 3 sazebníku soudních poplatků a představuje 1% z částky, která byla žalobkyni přiznána, konkrétně 6 609 Kč. Uvedenou částku uložil soud zaplatit žalovanému do tří dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích - pobočce v Táboře, prostřednictvím Okresního soudu v Táboře. Odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení.

Nesplní-li žalovaný povinnosti uložené mu tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, může se žalobkyně domáhat po jeho právní moci výkonu rozhodnutí u soudu.

Tábor 3. září 2021

JUDr. Ivana Jakšičová
samosoudkyně